

Helsingfors, Köpenhamn, Oslo, Stockholm, 20 juli 2016

Ledningens kommentar till rapporten om utredningen av Nordea Private Banking

Som en följd av de så kallade Panama-dokumenterna inledde Nordeas vd och koncernchef Casper von Koskull en intern utredning för att klargöra huruvida Nordea Bank S.A. i Luxemburg (NBSA) har följt interna regler och gällande lagstiftning för verksamhet kopplad till offshorestrukturer. Utredningen är nu klar och har presenterats för Nordeas styrelse. Alla berörda tillsynsmyndigheter har informerats eller kommer att informeras om resultatet. Nordea har beslutat om ett antal åtgärder för att omedelbart agera på de slutsatser och rekommendationer som kommit från utredningen.

Fakta om utredningen:

Den interna oberoende utredningen har letts av Nordea Group Compliance och Nordea Group Operational Risk, med rådgivning och stöd från Mannheimer Swartling samt lokala revisions- och advokatbyråer.

Utredningens omfattning har begränsats till offshorestrukturer som administreras av advokatbyrån Mossack Fonseca och/eller har sitt säte i Panama och som hade en kundrelation med Nordea Bank S.A. i Luxemburg (NBSA) den 15 april 2016:

- Den 15 april 2016 hade NBSA 129 offshorestrukturkunder som omfattades av utredningen, av totalt 562 offshorestrukturer i NBSA.
- Därutöver har 16 strukturer i Nordic Private Banking granskats.
- Skattedelen i utredningen avsåg perioden 2010-2016 och omfattade 137 strukturer, men några av dessa stängdes före den 15 april 2016.
- Totalt uppgick det förvaldade kapitalet i de 129 strukturerna till 216 mn euro. Fem av strukturerna har verkliga huvudmän som är bosatta i Norden.

Dessutom har koncernchefen och styrelsen för Nordea Bank AB (publ) gett advokatbyrån Mannheimer Swartling i uppdrag att göra en separat granskning för att fastställa hur ledningen och styrelsen för NBSA har fullgjort sina skyldigheter i fråga om den verksamhet som hänför sig till offshorestrukturer, ur ett bolagsstyrnings- och riskhanteringsperspektiv.

Viktiga slutsatser från den interna utredningen:

- Utredningen fastslår att NBSA har erbjudit kunder administrativa tjänster, men har inte funnit belägg för att medarbetare skulle ha initierat bildandet av offshorestrukturer, och inte heller att de proaktivt skulle ha bistått kunder att undgå eventuell skatt.
- NBSA har haft ändamålsenliga riktlinjer och instruktioner för kundkännedom, bekämpning av penningtvätt, skatterapportering, efterlevnad av skatteregler, etc, och har följt både Nordeas koncerndirektiv, luxemburgsk lag och ICMA:s riktlinjer.
- Oberoende av Private Banking-utredningen har Nordea också granskat den ryska ledningens ägande i privata offshorestrukturer. Vi har inte funnit några belägg för brott mot Nordeas interna riktlinjer i fråga om att bilda eller upprätthålla sådana strukturer. Handlingar som överlämnats av medarbetarna visar också att dessa strukturer har rapporterats till berörda skattemyndigheter enligt rysk lag. Inom ramen för granskningen hittades ett fall av rådgivning som bryter mot Nordea Bank Rysslands etiska riktlinjer.
- De etiska riktlinjerna som fastställdes av NBSA hösten 2009, och som går utöver vad som krävs enligt luxemburgsk lag och anger att Nordeas medarbetare på ett rimligt sätt ska säkerställa att kunderna följer gällande regler för deklaration och beskattning, har inte implementerats på ett konsekvent sätt. Instruktionerna för att dokumentera att riktlinjerna har följts har varit otillräckliga.

Nordea är en av Europas tio största universalbanker mätt i börsvärde, med cirka 11 miljoner kunder, 30 000 medarbetare och 600 kontor. Nordeaaktien är noterad på Nasdaq Stockholm, Nasdaq Helsingfors och Nasdaq Copenhagen. Vi har en bred expertis som erbjuder ett omfattande utbud av produkter, tjänster och lösningar inom bank, kapitalförvaltning och försäkring. I Nordea bygger vi förtroendefulla relationer genom vårt starka engagemang i både kunder och samhälle.

- Vid tidpunkten för kontoöppnande har NBSA haft tillräckliga belägg för efterlevnad av skatteregler i enlighet med de etiska riktlinjerna i 114 av de 137 offshorestrukturerna.
- Efter det första kontoöppnandet finns i 68 av kundakterna från 2010-2016 diverse tecken av annat slag som kräver ytterligare analys för att bekräfta att de verkliga huvudmännen i dessa strukturer har följt Nordeas riktlinjer i fråga om efterlevnad av skatteregler. De flesta fall avser tiden före 2013.
- Utredningen granskade 21 Private Banking-kunder (5 i NBSA och 16 i Nordic Private Banking) bosatta i Norden och med en aktiv offshorestruktur under perioden 2010-2016. Bland dessa kunder finns fem fall som kräver ytterligare analys.
- Utredningen slår fast att många av de granskade kundkännedomshandlingarna inte alls når upp till de standarder som anges i koncernens riktlinjer. Detta avser främst rutinen för så kallad utökad kundkännedom, som krävs för högrisk kunder. Regelverket kräver också att alla kundakter ska uppdateras regelbundet genom så kallad löpande kundkännedom, något som inte har gjorts i tillräcklig utsträckning i de granskade handlingarna. Vi har sett en förbättring under senare år.
- Utredningen hittade sju fall där förnyelsen av fullmakter inte har skett enligt de interna riktlinjerna. Men alla kriterier som krävs för att detta ska anses vara olagligt uppfylls troligen inte, det vill säga medarbetarna har inte tydligt gynnats eller uppnått otillåtna fördelar av bakdatering.

Uttalande från advokatbyrån Mannheimer Swartling:

Baserat på granskningen har Mannheimer Swartling kommit fram till att det föreligger brister i NBSA:s styrnings- och kontrollstrukturer. Resultaten från den interna oberoende utredning som utförts av Nordeas Group Compliance och Group Operational Risk visar tydligt att det finns vissa brister i NBSA avseende bekämpning av penningtvätt och på skatteområdet. Även om styrelsen och högsta ledningen för NBSA har känt till verksamheten avseende offshorestrukturer och också identifierat vissa risker hänförliga till penningtvätt och skattefrågor, så har de inte betraktat, identifierat eller hanterat offshorestrukturer som något som är förenat med särskilda risker och inte heller mottagit rapporter om sådana risker från exempelvis risk-, kapital- eller compliance-funktionerna.

”Vi anser att den insyn vi har fått under den oberoende interna utredning som utförts av Nordeas Group Compliance och Group Operational Risk är tillräcklig och lämplig som utgångspunkt för vår bedömning att den har genomförts med hög grad av professionalism vid bestämningen av omfattning, metod, struktur och dokumentation av resultaten, att slutsatserna på ett bra sätt speglar insamlade fakta och att inga väsentliga resultat har utelämnats i de slutsatser som presenteras”, säger Biörn Riese på Mannheimer Swartling.

Casper von Koskull, vd och koncernchef för Nordea, kommenterar den slutförda utredningen:

”Group Compliance och Group Operational Risk har gjort en mycket grundlig utredning där ca 60 personer har ägnat drygt 30 000 timmar åt att gå igenom mer än 10 000 dokument för att lägga alla fakta på bordet.

Utredningen visar att Nordea i Luxemburg i ett tidigt skede införde nya, striktare riktlinjer och standarder för efterlevnad av skatteregler 2009, långt innan detta var marknadspraxis eller lagstadgat. Detta kompletterades med utbildningar och rekrytering av skatteexperter.

Till min besvikelse visar dock utredningen att implementeringen var otillräcklig. Det är inte acceptabelt. De brister vi upptäckt beror till stor del på styrning och kontroll. Samtidigt är det betryggande att det inte finns några belägg för att Nordeas medarbetare proaktivt skulle ha bidragit till skatteflykt.

Här vill jag vara väldigt tydlig. Vi tolererar inte att Nordea utnyttjas som en bas för skatteflykt eller aggressiv skatteplanering. Nordea är den största banken i Norden och har en särskild skyldighet att vara en god samhällsaktör. Skatter är obligatoriska, och det är absolut nödvändigt för samhället i stort att företag och privatpersoner följer skattelagstiftningen. Vi förstår att det inte räcker med att följa lagen. Vi måste anpassa oss till våra intressenters förväntningar och till de normer som finns i samhället idag för att förtjäna kundernas förtroende.

Jag har startat ett antal initiativ för att komma till rätta med detta:

- Nordeas Business Ethics and Values Committee är en operativ funktion som proaktivt ska arbeta med att ta fram viktiga riktlinjer och strategier och säkerställa att de är samstämmiga med nordiska

värderingar och med våra intressenters krav och syn på vad en ansvarstagande bank ska leva upp till.

- Riktlinjer kommer att ändras för att minimera utrymmet för individuell tolkning. Vi måste ha en gemensam syn på regelefterlevnad och ett konsekvent införande av våra riktlinjer i hela Nordeakoncernen.
- På koncernnivå har vi inrättat en särskild Tax Board, som fattar beslut i komplexa frågor och säkerställer konsekventa beslut i dessa ärenden.

Med dessa initiativ samt åtgärderna nedan är jag övertygad om att vi har rättat till de brister som har identifierats. Arbetet med regelefterlevnad blir aldrig klart. Vi ska nu fortsätta vår utredning som en del i vårt löpande operativa risk- och regelefterlevnadsarbete, och vi fortsätter att investera i och förstärka våra funktioner för regelefterlevnad.”

Sammanfattning av åtgärder som Nordea vidtagit utifrån resultaten från utredningen:

- Nordea kommer att tillämpa striktare styrning av Nordea Bank S.A. i Luxemburg (NBSA) och integrera NBSA i den nordiska organisationen, med respekt för det ansvar som styrelsen och ledningen för NBSA har gällande lagar och bolagsstyrning. Beslutet att integrera NBSA i Private Banking-organisationen ska säkerställa ett konsekvent införande av riktlinjer och en kultur som fullt ut präglas av regelefterlevnad. NBSA får en ny styrelsesammansättning, med bland annat en extern styrelseledamot, och de interna kontrollfunktionerna ska förstärkas. Dessutom ska en strategi- och riskgranskning av NBSA genomföras, med avseende på de länder där våra kunder finns och med beaktande av bland annat relevanta nordiska kriterier för affärsförbindelser. Sannolikt blir utfallet begränsningar i verksamhetens omfattning.
- NBSA har vidtagit omedelbara åtgärder och spärrat konton där misstänkta indikationer hittades. Detta gäller de 68 fall som identifierats av Group Compliance. I enlighet med våra riktlinjer undersöker vi dessa konton närmare för att finna rimligt bevis för att kunderna följer gällande regler för deklaration och beskattning. I annat fall stängs deras konton. Även om ett konto stängs kommer NBSA fortfarande att uppfylla sina rapporteringsförpliktelser enligt OECD:s Common Reporting Standard (CRS).
- Kunder i Nordic Private Banking kommer också att hanteras utan dröjsmål för att kontrollera att dokumentationen är fullständig.
- Nordea kommer att skärpa koncernens skattepolicy för kundrådgivning.
- NBSA ska omedelbart inhämta de uppgifter som krävs i fråga om kundkännedom.
- Nordea kommer att säga nej till alla nya bolagsstrukturer där affärssyftet är oklart.
- NBSA ska införa nya, striktare kriterier för befintliga och nya kunder med offshorestrukturer. Som en följd kommer antalet kunder med offshorestrukturer att minska markant. Offshorestrukturer kommer inte att tillåtas såvida inte CRS kan tillämpas fullt ut gentemot offshorestrukturens verkliga huvudman, med automatiskt utbyte av upplysningar mellan skattemyndigheter. De nya kriterierna innefattar även förtydligade krav på dokumentation för att bidra till tillräckliga belägg för efterlevnad av skatteregler, styrelse, godtagbara länder, etc. Alla befintliga kunder med offshorestrukturer i NBSA kommer nu att granskas utifrån dessa förtydligade krav, och även ur ett kundkännedom- och skatteperspektiv. Om dokumentationen inte är acceptabel kommer kontot att avslutas. Denna granskning ska vara slutförd vid utgången av 2016.
- NBSA ska inte längre hjälpa kunder att administrera offshorestrukturer, varken via advokatbyrån Mossack Fonseca i Panama eller hos andra byråer som erbjuder företagstjänster. Som tidigare meddelats håller vi på att avsluta all vår samverkan med Mossack Fonseca och detta beräknas vara helt klart vid årets slut.

Nordea

- Nordea kommer omedelbart att vidta åtgärder avseende samtliga rekommendationer i rapporten.
- Nordea kommer att fortsätta förstärka kompetensen och resurserna i kontrollfunktionerna i koncernen och NBSA.

För ytterligare information:

Emma Rheborg, chef för Group External Communications, 073 380 22 63

Magnus Nelin, presschef Sverige, 072 145 26 40

[Rapport om utredning av Nordea Private Banking rörande offshorestrukturer](#)